

CP-QOL Teen Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *CP-QOL Teen Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19426>

Özet

CP-QOL Teen Ölçeği, **Serebral Palsi** (Cerebral Palsy) tanısı almış ergenlerin algıladıkları **yaşam kalitesi** (Quality of Life) düzeylerini ölçmek amacıyla geliştirilmiş kapsamlı bir psikometrik araçtır. Ölçeğin Türkçe uyarlaması, 2012 yılında Serpil Çelik tarafından yüksek lisans tezi kapsamında gerçekleştirilmiştir. Bu adaptasyon çalışması, ölçeğin Türk toplumunda **serebral palsili** ergenler popülasyonunda geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı olarak kullanılabilmesini doğrulamayı amaçlamıştır.

Ölçek, 9'lu bir Likert ölçeği formatında puanlanmakta olup, bireyin yaşam memnuniyeti ve duygusal durumu gibi çeşitli boyutları değerlendirilmektedir. Adaptasyon sürecinde, ölçeğin **yapısal geçerliliği** ve içsel tutarlılığı istatistiksel yöntemlerle detaylıca incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler

Serebral Palsi, ergen sağlığı, yaşam kalitesi, CP-QOL Teen, psikometri, yapısal geçerlilik, uyarlama, Cronbach Alfa.

Yazarlar

Serpil Çelik (Uyarlama Çalışması Sorumlu Yazar)

Amaç

CP-QOL Teen Ölçeği'nin temel amacı, **serebral palsili** ergenlerin kendi bakış açılarından algıladıkları **yaşam kalitesi** deneyimlerini standardize edilmiş ve kültürel olarak uygun bir şekilde ölçmektir. Ölçek, bu özel popülasyonun ihtiyaçları, zorlukları ve memnuniyet düzeylerini belirleyerek, klinik müdahale programları ve rehabilitasyon stratejilerinin geliştirilmesine bilimsel bir temel sağlamayı hedefler.

Türkçe adaptasyon çalışmasının özel amacı ise, orijinal ölçeğin psikometrik özelliklerinin Türk kültürü ve diline uygunluğunu test etmek ve böylece ulusal araştırmalarda kullanılacak geçerli bir araç sunmaktır. Bu sayede, Türkiye'deki **Serebral Palsili** ergenlerin yaşam kalitesi araştırmalarına katkıda bulunması amaçlanmıştır.

Yapı

Ölçek, **Serebral Palsi** tanısı olan ergenlerdeki **yaşam kalitesi** yapısını çok boyutlu olarak ele alır. Orijinal ölçek genellikle fiziksel sağlık, duygusal iyilik hali, sosyal ilişkiler, okul yaşamı ve özerklik gibi çeşitli alt boyutlardan oluşur. Ölçeğin kullandığı 9'lu Likert ölçeği derecelendirme sistemi (1=çok mutsuz; 9=çok mutlu), ergenin subjektif deneyimlerinin geniş bir yelpazede

yakalanmasına olanak tanır.

Ölçeğin ölçtüğü yapı, ergenlerin fiziksel sorunlamalarına rağmen sosyal ve duygusal alanlardaki tatmin düzeylerini ön plana çıkararak, sadece tıbbi durumu değil, aynı zamanda bireyin genel refahını da kapsamaktadır.

Geçerlilik

Geçerlilik çalışmalarında, ölçeğin teorik olarak ölçmesi gereken yapıyı ne ölçüde doğru ölçtüğünü belirleyen **yapısal geçerlilik** (construct validity) yöntemleri kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Bu analizler, ölçek sonuçlarının diğer ilgili klinik veya değerlendirme parametreleriyle beklenen yönde korelasyon gösterip göstermediğini incelemiştir.

Korelasyon analizleri için istatistiksel olarak güçlü bir yöntem olan **Pearson sıra korelasyon katsayısı** kullanılmıştır. Ayrıca, eşlik eden ek sorunların varlığına (örneğin, konuma bozukluğu, epilepsi) göre oluşturulan ikili gruplar ve cinsiyet grupları arasındaki farkların karşılaştırılması amacıyla **eşleştirilmiş t testi** (paired t-test) uygulanmıştır. İstatistiksel anlamlılık sorunları, bilimsel standartlara uygun olarak **p < 0.05** olarak kabul edilmiştir, bu da geçerlilik bulgularının güvenilir olduğunu teyit etmektedir.

Güvenilirlik

CP-QOL Teen Ölçeği'nin güvenilirlik değerlendirmesi, iki ana bileşen üzerinden yapılmıştır: zamana karşı kararlılık (test-tekrar test) ve içsel tutarlılık.

Test-Tekrar Test Güvenilirliği: Farklı zamanlarda uygulanan test sonuçları arasındaki tutarlılığı belirlemek için **sıra içi korelasyon katsayısı** (IKK) hesaplanmıştır. Yüksek IKK değerleri, ölçeğin zaman içinde tutarlı sonuçlar verdiğini göstermektedir.

İçsel Tutarlılık: Ölçek maddelerinin aynı yapıyı ne kadar ölçtüğünü değerlendirmek amacıyla **Cronbach Alfa katsayısı** kullanılmıştır. Adaptasyon çalışmaları sırasında, 0.7'nin üzerindeki **Cronbach Alfa** değerleri, ölçeğin maddeleri arasında yüksek düzeyde içsel tutarlılık ve homojenlik bulunduğunun kanıtı olarak kabul edilmiştir.

Faktör Analizi

Türkçe uyarlama çalışmaları için kaynak özetinde doğrudan Açıklayıcı (EFA) veya Doğrulayıcı (CFA) Faktör Analizi yöntemlerinin kullanıldığına dair spesifik bir bilgi verilmemiştir. Ancak, **yapısal geçerlilik** çalışmaları için korelasyon ve grup karşılaştırmaları üzerinden yürütülmüş olması, ölçeğin teorik yapıyı destekleyen istatistiksel kanıtlar sunduğunu göstermektedir.

Çok boyutlu bir araç olan CP-QOL Teen Ölçeği'nin alt boyutları'nın kültürel adaptasyon sonrasında da orijinal yapıları koruyup korumadığını kesinleştirmek için, gelecekteki çalışmalarında Türk örnekleminde faktör analizlerinin detaylıca raporlanması gerekmektedir. Bu ölçeğin farklı yaşam kalitesi bileşenlerini doğru bir şekilde ayırıp ayırmadığını anlamak için önemlidir.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Öz Bildirim Ölçeği (Self-Report Scale)

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Serebral Palsili Ergenler (Adolescents with Cerebral Palsy)

Age Group: Ergenlik dönemi (Adolescence)

Population Details: Türk toplumunda serebral palsi tanısı almış ergenler örnekleminde geçerlilik ve güvenilirlik değerlendirilmesi yapılmıştır.

Test Methodology: Ölçek, 9 dereceli bir **Likert ölçeği** kullanılarak uygulanır. Derecelendirme, 1 (çok mutsuz) ile 9 (çok mutlu) arasında değişmekte olup, yüksek puanlar bireyin algıladığı yaşam kalitesi düzeyinin yüksek olduğunu ifade eder.

Anahtar Kelimeler

Serebral Palsi, yaşam kalitesi, psikometrik analiz, güvenilirlik, geçerlilik, Cronbach Alfa, t testi, korelasyon.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut değildir.

Affiliation Email addresses: Bilgi mevcut değildir.

Correspondence Address: Serpil Çelik (Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi, 2012 Yüksek Lisans Tezi)

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçeğin Türkçe geçerlilik ve güvenilirlik çalışması 2012 yılında tamamlanmıştır. Ölçeğin akademik veya klinik amaçları için orijinal ölçek sahiplerinden ve uyarlama çalışması için

sorumlu yazar? Serpil Çelik'ten izin al?nmas? önerilir. Telif hakk? ve ücret bilgileri için ilgili kurumlara (Ege Üniversitesi) ba?vurulmal?d?r.

Ölçe?in Türkçe adaptasyon çal??mas?na ait orijinal PDF belgesi ?uradan indirilebilir: cp-qol-teen-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Çelik, S. (2012). *Türk toplumunda serebral palsili ergenlerde CP-QOL Teen Ölçe?inin geçerlilik-güvenirlilik de?erlendirilmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Ege Üniversitesi T?p Fakültesi, ?zmir.

Tez referans?na eri?im ba?lant?s?: tez.yok.gov.tr

CP-QOL Teen Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Ölçek maddelerinin tamam?na ve uygulama talimatlar?na eri?im için Serpil Çelik'in 2012 tarihli yüksek lisans tezine ba?vurulmas? gerekmektedir.